

СУТНІСТЬ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ ПРОЦЕНТНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКУ

Анотація. У даній статті розкрито суть процентної політики комерційного банку та її вплив на розвиток банківської системи в цілому. Встановлено, що від якості розробленої процентної політики залежить конкурентноздатність і стабільність діяльності банку, внаслідок чого вплив процентного ризику розповсюджується на фінансові результати діяльності банку. Величина процента сприяє й більш ефективному використанню суб'єктами господарювання своїх власних грошових коштів, тримаючи їх у банку на поточному чи депозитному рахунку, вони мають можливість отримати додаткові доходи.

Ключові слова: процентна політика, процентний ризик, процентна ставка, кредитні операції.

Постановка проблеми. Становлення ринкових відносин в Україні, перетворення в зв'язку з цим банківської системи, докорінно змінило характер проведення процентної політики. Пряме директивне встановлення процентних ставок "згори", що існувало протягом більш ніж шестидесяти років, було замінено економічними методами їхнього визначення на базі встановлюваної НБУ офіційної облікової ставки. По суті, відбулося відродження банківської процентної політики, що проводиться самим банком. Демоніполізація банківської системи і децентралізація сприяли розвитку банківської конкуренції і створенню фінансових ринків, зокрема, ринку депозитів і ринку позичкових капіталів. Банки стали самостійно визначати рівень процентних ставок, з огляду на вплив цілого ряду чинників: співвідношення попиту і пропозиції на фінансових ринках, державне регулювання рівня процентних ставок, темпи інфляції, загальний рівень рентабельності господарства, конкуренцію в банківській сфері, прибутковість банку, термін і розмір наданих (залучених) коштів, ступінь ризику даної операції, платоспроможність клієнта, його характер, вид позички, тип банку, його розмір і т.п..

Аналіз останніх публікацій та досліджень. У наукових дослідженнях з банківської справи донедавна не приділялося належної уваги питанням розробки теоретичних і методологічних основ формування й практичної реалізації процентної політики, тому сьогодні немає єдиного підходу до розкриття її змісту. Найбільш значимий внесок у дослідження загальних питань банківської справи, а також окремих аспектів формування процентної політики комерційних банків внесли дослідження Дж. Сінкі, П. Роуза, Б. Едвардса, К. Редхерда, Е. Хелферта, Аесхауера Г., Батракової Л.Г., Лаврушина О.І. Проблемам формування ефективної депозитної політики комерційних банків присвячені дослідження вітчизняних економістів, зокрема Л.О. Примостки, О.В. Васюренка, В.В. Вітлінського, В.І. Міщенка, Л.М. Кіндрацької, В.В. Коваленко, С.В. Науменкової, Д. Олейника, К. Раєвського, І.В. Сало та інших. Звертались до цього питання і аналітики Національного банку України [1]

Відаючи належне науковим напрацюванням вітчизняних та зарубіжних вчених з даної проблематики, слід зауважити, що існує потреба в її подальшому дослідженні. Це обумовлено недостатнім рівнем розробки окремих питань формування процентної політики комерційного банку в умовах глобальної фінансової кризи.

Метою статті є розробка теоретико-практичних підходів до формування процентної політики комерційного банку на основі аналізу основних мікро- та

макроекономічних чинників впливу на розмір процентної ставки.

Виклад основного матеріалу. Процентна політика при кредитуванні, поряд із керуванням ризиком, є одним із найважливіших елементів загальної політики банку. Цілі цієї політики повинні бути ясно і чітко викладені в письмовій формі, наприклад, із питань прибутків на активи, процентної маржі і т.д.

У процесі визначення ціни кредиту особливе значення необхідно надавати аналізу таких факторів: зовнішні і внутрішні ризики для банку, у тому числі пов'язані із здійсненням визначеної банківської операції або клієнтом; «агресивність» банку; конкуренція; категорія клієнта; прибутковість; вартість ресурсів; гнучкість цін по кредитах і депозитам.

Таким чином, головним завданням процентної політики банку є мінімізація процентного ризику в межах прибутковості та цілей ліквідності.

Процентна політика утворює один з ключових елементів кредитних відносин, а також визначає механізм плати за кредит. Для кредитора плата за надані в позику кошти є своєрідною компенсацією за невикористані можливості з приводу інвестування наявних у нього грошових ресурсів. Для позичальника ж процент за кредит є купівлею права на користування грошовими коштами протягом обумовленого договором часу. Тобто мова йде про ціну кредиту, яка є своєрідною оплатою його споживчої вартості як здатності задовольняти тимчасові потреби суб'єктів ринку у вільних коштах.

Ефективною процентною політикою банку слід вважати сукупність заходів, спрямованих на встановлення оптимальних ставок позичкового процента, з метою забезпечення прибутковості банку при здійсненні кредитних операцій і мінімізація ризиків, що супроводжують зміну цін на кредитні послуги.

Загалом така політика мала б формуватися на основі чіткого документа, який би мав вигляд затвердженої належним чином концепції, що враховувала б вплив усіх можливих факторів розвитку економіки та особливості діяльності тих груп позичальників, на обслуговування яких орієнтований банк.

Для встановлення адекватного рівня позичкового проценту мають бути враховані фактори макро- і мікроекономічного характеру.

Ці фактори зумовлюють можливості покриття витрат комерційного банку, отримання ним прибутку, а також управління ризиками за проведення відповідних операцій.

Умови діяльності кожного окремого комерційного банку та позичальника є вихідними мікроекономічними параметрами, які формують основу для визначення процентної ставки за кредит.

До цих чинників слід відносити витрати на формування ресурсної бази банку, що спрямовуються на видачу кредитів різним групам клієнтів; термін використання позички, який відображає фактор врахування ризику кредитної діяльності банку; якість забезпечення, що надається при отриманні кредиту; репутація і надійність позичальника.

Між терміном надання (залучення) ресурсів і рівнем процентних ставок, а також між розміром надання (залучення) ресурсів банком існує пряма залежність: чим більше термін (розмір) ресурсів (як по активним, так і по пасивним операціям), тим вище встановлювана процентна ставка. Проте така залежність чітко просліджується лише по пасивним операціям[2]. Це пояснюється тим, що банки, намагаючись залучити клієнтів, створюють для них вигідні умови вкладення коштів. По активним же операціям розмір позички, як правило, не відбивається на рівні процентної ставки, але сума коштів, виплачуваних банком по встановленій ставці буде рости зі збільшенням розміру коштів, наданих у позичку. Що ж стосується терміна позички, то в умовах інфляції клієнти віддають перевагу користуватися короткостроковими позичками і рівень

процентних ставок по ним значно перевищує рівень ставок по довгостроковим позичкам. Це пояснюється в першу чергу причинами загального характеру: соціально-економічною і політичною нестабільністю, інфляційними процесами, що орієнтують клієнтів на інвестиції в торгівлю, посередницьку діяльність і інші проекти і сфери діяльності, що гарантують швидкий оборот капіталу і високі норми прибутку. В умовах фінансової кризи банки надають перевагу видачі короткострокових кредитів і під досить великі відсотки [3]. Деякі банки взагалі відмовляються у видачі довгострокових кредитів, аргументуючи це великою ризиковістю.

Ступінь надійності клієнта, його платоспроможність також відбиваються на розмірі процентних ставок по позичках, проте залежність при цьому існує обернена: чим менша надійність клієнта, тим вище процентна ставка. По пасивних операціях також здійснюється диференціація процентних ставок у тому числі і по групах вкладників із метою підвищення соціально-економічної захищеності малозабезпечених прошарків населення.

Проте, як визначалося вище, для ефективної процентної політики банку недостатньо враховувати виключно мікроекономічні аспекти його взаємин із позичальниками. Тому невід'ємною складовою процентної політики комерційного банку має бути врахований комплекс макроекономічних факторів.

Першим з них є рівень державного регулювання ставок на ринку. Йдеться про вплив регулятивних органів держави в особі центрального банку за допомогою адміністративних або економічних методів[4].

Потрібно звернути увагу, що в умовах змінної зовнішньоекономічної кон'юнктури і високої мінливості транскордонних потоків капіталу економіка дуже чутлива до змін іноземних процентних ставок. Тому необхідно, щоб при проведенні облікової політики Національний банк України враховував різницю між процентними ставками всередині країни та за її межами. Таким чином, дисконтна політика повинна згладжувати дисбаланс між процентними ставками за активами, номінованими в національній та іноземній валютах.

Коли процентні ставки за кордоном і ставки по інвестиціях в іноземній валюті високі, процентні ставки по інвестиціях у національній валюті повинні бути теж високими щоб уникнути переливу капіталу за рубіж і значне падіння курсу національної валюти. На рисунку 1 можна побачити зв'язок між змінами валютного курсу та процентними ставками в національній валюті.

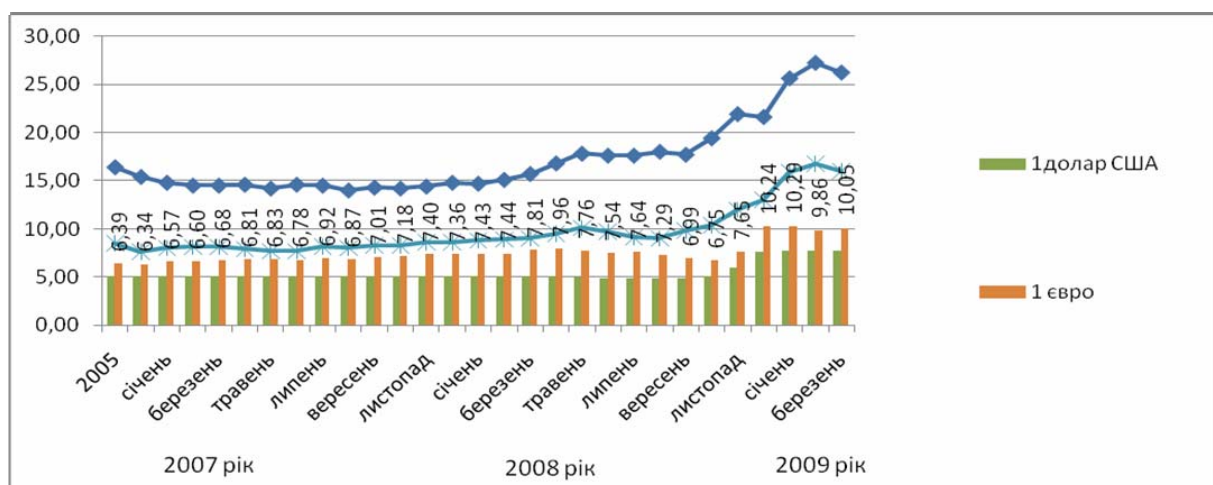


Рис. 1. Динаміка зміни курсів валют (в грн.) та відсоткових ставок банків за кредитами та депозитами у національній валюті (%) за 2007-2009 роки по місяцях¹

¹ Джерело: Офіційний сайт Національного банку України. – <http://www.bank.gov.ua>

Зміна розміру рефінансування виконує роль сигналу для всього грошового ринку, даючи його учасникам інформацію щодо оцінки рівня інфляції[3]. Тому в своїй процентній політиці кредитні установи повинні орієнтуватися на рівень ставки рефінансування. Практика грошово-кредитного регулювання розвинених країн показує, що ставки підтримки ліквідності є максимальними ставками, за якими банк може залучити необхідні ресурси для покриття розриву ліквідних коштів. До запозичень через цей інструмент банки вдаються лише в крайньому випадку, коли всі інші можливості тимчасового залучення ресурсів (через міжбанківський ринок, залучення коштів клієнтів, реалізацію валютних і фондових активів) вичерпано. Саме тому, що ставки підтримки ліквідності в розвинених країнах певною мірою виконують „штрафну” функцію (оскільки через цей інструмент забезпечується функція кредитора останньої інстанції), ставки на кредитно-депозитному ринку міжбанківських ресурсів, як правило, не перевищують їх значення.

Проте це твердження не завжди є справедливим для українського грошово-кредитного ринку. Якщо розглядати недавню історію грошово-кредитного ринку, то ставки на міжбанківському ринку суттєво відрізнялись від офіційних ставок у 2005-2007 роках. Після певного періоду наближення ставок у другому кварталі 2008 року, починаючи з жовтня - листопада 2008 року ситуація дещо змінилась - спочатку ціна міжбанківських кредитних, а потім і депозитних ресурсів перевищила рівень фактичної ставки за інструментами рефінансування (рис. 2.). У період загострення напруження на фінансовому ринку, що характеризувалося посиленням впливу депозитних коштів з банків, у жовтні – листопаді 2008 року Національним банком з метою забезпечення своєчасного проведення розрахунків банками, вчасного виконання банками коштів з банківської системи було вжито низку своїх зобов'язань та недопущення впливу стабілізаційних заходів, зокрема, розширено можливості банків з підтримки їх ліквідності (у т.ч. і через розширення переліку застави), тимчасово пом'якшено вимоги до формування банками обов'язкових резервів. Процентна політика Національного банку в цей період спрямовувалася на підвищення вартості грошей з метою нівелювання інфляційного та девальваційного тиску[5].

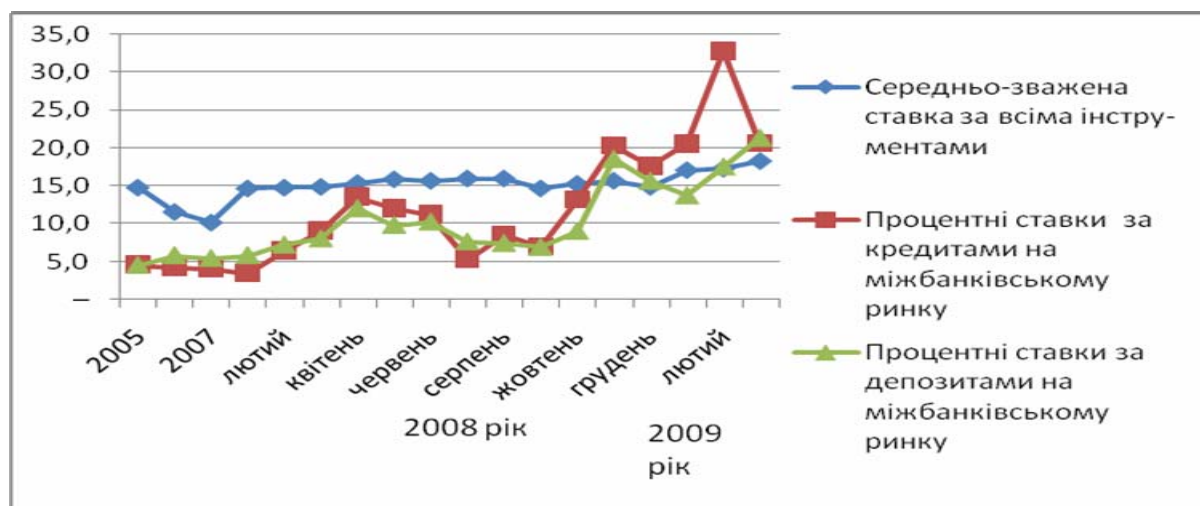


Рис. 2. Динаміка зміни фактичної ставки за всіма інструментами рефінансування НБУ та ставок міжбанківського ринку за 2005-2009 роки, %²

В умовах ринку вирішальними чинниками є: співвідношення попиту і пропозиції на ринку банківських послуг, а також державне регулювання рівня процентних ставок.

² Монетарний огляд за 2008 рік Національний банк України Департамент монетарної політики

При цьому, якщо раніше державне регулювання носило прямий характер, то зараз застосовуються переважно непрямі методи впливу: зміна офіційної облікової процентної ставки; зміна економічних нормативів діяльності комерційних банків, що встановлюються центральним банком, включаючи норми обов'язкових резервів; проведення операцій на відкритому ринку з валютою та цінними паперами.

Політика Національного банку України по маневруванню офіційною процентною ставкою знаходиться в руслі загальноєвропейської тенденції по зниженню рівня облікових ставок, але сам рівень процентних ставок в Україні (внаслідок інфляції) і за кордоном не підлягає порівнянню. Наприклад, у грудні 2005 р. Бундесбанк Німеччини втретє за рік знизив короткострокові процентні ставки в спробі оживити економіку. Ця міра викликала хвилю скоординованих знижень ставок центральними банками інших європейських держав. Облікова і ломбардна ставки в Німеччині були знижені до 3% і 5% відповідно і досягли рівня з 1998 р. На наступний день після зниження базових ставок процента у Великобританії було проведено скоординоване зниження процентних ставок у Швейцарії (із 2% до 1,5%), Бельгії (із 3,5% до 3%), Нідерландах (із 3,25% до 2,75%), Австрії (із 3,5% до 3%), Данії (із 4,75% до 4,25%) і Ірландії (із 7% до 6,5%). Аналогічна ситуація складається й в інших країнах. На думку фахівців, це послабило напругу у фінансовій сфері, що страждає від тягаря безнадійних боргів, але в той же час зажадає від уряду значного скорочення державних витрат і держрегулювання.

НБУ активно використовує такий важливий важіль грошово-кредитного регулювання як зміна норм обов'язкових резервів. Очевидно, що норми резервних вимог центральних банків мають не скільки прямий, скільки непрямий вплив на процентну політику комерційних банків, тому що банки формують свої депозитні і кредитні портфелі (приймаючи до уваги процентну політику по депозитних та інвестиційних операціях) з урахуванням норм відрахувань, установлених НБУ. В даний час у комерційних банків стосовно НБУ виникають обґрунтовані претензії в частині визначення норм обов'язкових резервів і наступного використання залучених коштів на рахунки резервування в НБУ. Справа в тому, що в нашій країні норми обов'язкових резервів диференційовані лише в залежності від термінів зберігання коштів у депозитах. У світовій банківській практиці також широко використовується диференційований підхід при визначенні норм обов'язкових резервів. Наприклад, у Німеччині Бундесбанк застосовує таку систему резервування: по поточних зобов'язаннях - не більше 30%, по строковим депозитам - не більше 20%, по ощадних вкладах - не більше 10% [6]. У даних межах Бундесбанк має можливість варіювати норми в залежності від цілей регулювання. Поряд із цим у багатьох країнах застосовується також диференціація норм обов'язкових резервів у залежності від розміру внеску, що може бути використано й у вітчизняній практиці. Наприклад, у 2007 р. Бундесбанк використовував для резидентів такі прогресивні ставки процента по депозитах до запитання в залежності від розміру внеску: до 10 млн. євро - 6,6%, від 10 до 100 млн. євро - 9,9%, і понад 100 млн. євро - 12,1%. По строкових і ощадних депозитах процентні ставки встановлювалися незалежно від обсягу - 4,95% і 4,15% відповідно.

З іншого боку, в українських банків виникають претензії до Національного банку України з приводу витрат коштів, залучених на рахунки обов'язкових резервів. Відповідно до чинного законодавства, НБУ використовує ці кошти з метою підтримки стабільності банківської системи. Водночас, жодне гучне банкрутство великих комерційних банків країни не супроводжувалося підтримкою з боку НБУ у вигляді видачі коштів із вищезгаданого фонду. На нашу думку важливим є юридично визначити норми витрачання коштів із фонду резервування, що зніме напруженість у відношеннях центрального і комерційних банків, а також дозволить більш

обґрунтовано і аргументовано підходити до оцінки складної ситуації, що склалася по підтримці стабільності кожного окремого комерційного банку і банківської системи в цілому.

Тож, як бачимо Національний банк України впливає на процентну політику комерційних банків по кредитним та депозитним операціям шляхом непрямих засобів керування. Та кредитні й депозитні операції не є єдиними об'єктами управління процентної політики комерційних банків.

Важливу роль процентна політика відіграє й в операціях з цінними паперами. Операції НБУ на відкритому ринку - також один із важливих методів грошово-кредитного регулювання, що визначає процентну політику банку. Проводячи кредитну експансію (при купівлі цінних паперів або валюти), НБУ зараховує відповідні суми комерційним банкам, збільшуючи тим самим залишки коштів на їхніх рахунках і, таким чином, сприяє підвищенню кредитної активності банків, що в остаточному підсумку призводить до зниження рівня процентних ставок. Проводячи політику кредитної рестрикції (при продажу цінних паперів або валюти), він списує кошти з цих рахунків, стримуючи кредитну активність. Банки в цьому випадку проводять політику "дорогих грошей", підвищуючи процентні ставки. Проте даний метод все в більшій мірі отримує риси адміністративного державного встановлення (а не регулювання на ринку) рівня валютного курсу або прибутковості цінних паперів в умовах дії валютного коридора і фактичної монополії держави на фондовому ринку. Інтервенції НБУ на ринку повинні бути методом непрямого впливу на ціновий рівень на ринку, але аж ніяк не директивного встановлення валютного курсу або прибутковості цінних паперів. Співвідношення попиту і пропозиції на ринку банківських послуг повинно впливати на процентні ставки так само, як і на ціни товарів (якщо пропозиція перевищує попит - ставки знижуються, якщо попит перевищує пропозицію - ростуть). Практика свідчить, що попит на міжбанківські кредити в Україні, як правило, перевищує пропозицію. Це пояснювалося скороченням надходжень коштів у банки, тому що нестабільна політична й економічна ситуації в країні, інфляція спонукають підприємства і населення шукати більш вигідні форми розміщення своїх коштів, наприклад, вкладаючи їх у рухоме і нерухоме майно, валюту, а також в акції й інші цінні папери. Ці та інші чинники вплинули на зростання банківських процентних ставок. У передкризові роки (2000-2007р.р.) ситуація почала змінюватися в напрямку вирівнювання попиту і пропозиції на кредитному ринку, що позначилося на рівні процентних ставок (див. рис.3). Вони в той час почали плавне зниження.

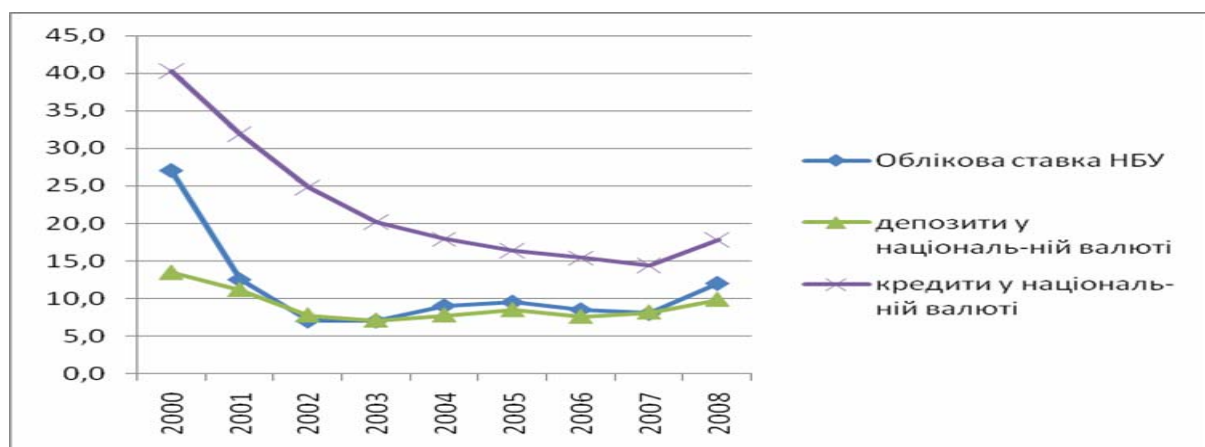


Рис. 3. Динаміка облікової ставки НБУ та відсоткових ставок банків за кредитами та депозитами у національній валюті за 2000-2008 роки, %³

³ Офіційний сайт Національного банку України. – <http://www.bank.gov.ua>

Доцільно розробити методики визначення процентних ставок з урахуванням офіційного рівня інфляції і використовувати при цьому досвід зарубіжних країн, де визначення рівня процентних ставок банків проводиться з урахуванням індексу інфляції. Зокрема, для запобігання втрат від інфляції широко використовуються плаваючі процентні ставки, розмір яких не фіксується на увесь термін договору з банком, а варіює в залежності від економічної кон'юнктури, що складається на ринку, темпи інфляції та інше. Другий напрямок підвищення прибутковості роботи банку можна охарактеризувати як екстенсивне, пов'язане зі збільшенням обсягу операцій і послуг (прибуток по ним може також встановлюватися в процентному відношенні до суми операції), у результаті чого збільшується загальний процентний прибуток банку. Таким чином, розвиток процентної політики, підвищення її ефективності пов'язано з удосконалюванням уже існуючих форм отримання процентів, із збільшенням обсягу виконуваних банками операцій, а також із подальшим розвитком вищезгаданих методів непрямого державного регулювання діяльності комерційних банків.

Побудова ефективної процентної політики будь-якого банку немислима без взаємопов'язання оптимізації елементів банківської політики на основі вищезгаданих принципів. При цьому відсоткова політика фінансової установи повинна передбачати:

по-перше, досягнення оптимального залучення вільних коштів (у тому числі внески населення) на рахунки;

по-друге, одержання всіма підрозділами банку прибутку, що забезпечує нормальну комерційну діяльність банку в цілому;

по-третє, забезпечення гарантій соціально-економічної захищеності вкладників. Очевидно, що для досягнення поставлених задач необхідний комплекс заходів.

З метою удосконалювання процентної політики комерційного банку по депозитах варто виходити, по-перше, із того, що в умовах сформованого напруженого становища зі збалансованістю грошових прибутків і витрат населення, а також наявності значних коштів у тіні необхідно підсилити стимулювання стабільного і тривалого зберігання заощаджень. По-друге, з огляду на зниження купівельної спроможності гривні і, відповідно, знецінення заощаджень населення в умовах інфляції, необхідна індексація коштів населення по внескам у банках. При цьому реальна процентна ставка по внесках включає власне процент, що забезпечує збільшення вартості вкладеної суми, і інфляційний процент, що забезпечує зберігання реальної вартості вкладень. По-третє, при удосконаленні процентної політики банку важливо брати до уваги зростання і диференціацію доходів населення. На сучасному етапі створюються передумови для активізації механізму соціального контролю і на цій основі попередження негативного впливу зростання інфляції на заощадження, особливо для пенсіонерів, молоді та інших малозабезпечених груп населення.

Все вищезазначене дозволяє сформулювати принципи, на основі яких повинно здійснюватись оптимальне управління процентною політикою банку:

- рівень процентних ставок по операціям комерційних банків повинен знаходитись у безпосередній залежності від стану попиту на кредитні ресурси. Усіляке зростання попиту повинно визначати ступінь підвищення процентних ставок як по активним, так і по пасивним операціям банку;

- величина процентної ставки повинна бути пов'язана із строками зберігання коштів на вкладах, а по кредитних операціях – із строком надання позики. Ціллю встановлення залежності процента від строків зберігання є подальше залучення коштів від населення на більш довгі строки;

- розмір процентних ставок повинен враховувати необхідність забезпечення рентабельності банківської діяльності, виключити (або обмежити) вірогідність роботи банку в умовах процентного ризику.

• при побудові процентної політики банку важливо врахувати також індекс вартості життя. В нашій країні здійснюється індексація вкладів. У ряді закордонних країн застосовуються вклади, що пов'язані з індексом вартості життя. За такої форми зберігання повертаються володарю з перерахуванням, що здійснено з врахуванням підвищення індекса вартості життя за рік, що минув. Подібна практика мала місце й у нашій країні.

При формуванні ефективної процентної політики банку ці принципи слід враховувати в комплексі. Разом з тим, в сучасних умовах особливого значення набирає диференціація процента в залежності від строків зберігання коштів та їх розміру.

Таким чином, врахування усіх необхідних факторів впливу в процесі формування процентної політики комерційного банку, має бути своєрідним механізмом досягнення адекватності ставки процента за позичками реальним умовам функціонування банківської установи, а також певній ситуації, яка складається у конкретний період часу. Чим більше число таких факторів буде враховано при розробці цінової стратегії банківської установи, тим більшими є можливості для ефективної реалізації кредитного процесу.

Окремої уваги при формуванні змісту процентної політики комерційних банків має надаватися розробці ефективного механізму мінімізації процентного ризику за позичковими операціями. В Україні комерційними банками надається недостатньо уваги проблемі мінімізації процентного ризику порівняно з банківськими установами розвинутих країн. Процентна політика комерційного банку повинна передбачати різні шляхи та можливості мінімізації процентного ризику, які на даний час або у майбутньому можуть бути використані банківськими установами як один із напрямків удосконалення організації позичкових операцій.

Також можна сказати, що з подальшим розширенням інфраструктури фінансового ринку, тобто з неперервним зростанням конкурентної боротьби між різними інститутами кредитної системи, зміна саме процентних ставок може суттєво вплинути на кредитну діяльність комерційних банків з точки зору її ефективності.

Отже, вартість розміщення фінансових ресурсів в Україні залежить від впливу таких факторів :

1) невизначеності очікуваних темпів інфляції, які частково перекладаються на банківську систему;

2) вищої ризикованості кредитних вкладень, ніж у розвинутих країнах (необхідності додаткових витрат на моніторинг господарської діяльності позичальників; асиметричної інформації щодо їх фінансового стану);

3) значно вищих ризиків відпливу вкладів (невизначеності щодо стабільності ресурсної бази банку), у зв'язку з чим банки утримують додаткові резерви, іммобілізуючи таким чином частину залучених коштів, що справляє непрямий вплив на вартість розміщення фінансових ресурсів.

Процентна політика є важливою складовою грошово-кредитної політики, а офіційні процентні ставки – інструмент впливу центральних банків на їх економічний розвиток. Така значимість процентної політики пов'язана із роллю, яку виконують процентні ставки в економіці: вони слугують суб'єктам економіки інформаційними індикаторами для прийняття рішень щодо заощаджень, інвестицій та споживання, надають їм можливість еластично реагувати на зміну ринкової кон'юнктури шляхом переливання капіталів між сферами та галузями економіки, збалансовуючи на цій основі попит і пропозицію на фінансовому та товарному ринках.

У структурі трансмісійного (передавального) механізму грошово-кредитної політики офіційні процентні ставки формують процентний канал (ланцюг змінних), який описує вплив центрального банку на економіку через регулювання процентних

ставок. Дія цього каналу полягає в тому, що зміна грошово-кредитної політики, насамперед через основну офіційну ставку, прямо впливає на короткострокові ставки на фінансовому ринку, і через криву дохідності – на довгострокові. З певним часовим лагом вплив основної ставки центрального банку поширюється на ставки на фінансовому ринку, на інтенсивність переміщення капіталу між різними його сегментами, обсяги заощаджень, інвестицій, споживання, тобто на зміну сукупного попиту та пропозиції, а, отже, – і на темпи зростання економіки, зайнятість та рівень інфляції.

Література

1. Монетарний огляд за 2008 рік Національний банк України Департамент монетарної політики
2. Заруцька О.П. Рівновага залучених та розміщених банківських ресурсів як необхідна умова стабільного розвитку // Вісник НБУ. - № 4. – 2007. – С.20-27.
3. Дмитриева Е.А. Депозитные операции в системе услуг коммерческого банка: проблемы их эффективности // Банківська справа. - 2005. - № 2 - С. 18-23.
4. Аллен Пол Х. Реижиниринг банка: программа выживания и успеха: Пер. с англ. – М.: Альпина Паблшер, 2002. – 264 с.
5. Бюлетень НБУ [Табл.]: аналітично-статистичне видання Національного банку України / засновник: Національний банк України- 2007, листопад. - №11(175). – К.: Національний банк України, 2007.- №11(175).- 442 прим.
6. Банківська справа. [Текст]: науково-практичне видання – 2007, лютий. - №1(73). - К.: Товариство „Знання” України, 2007. - ISSN 1605-2005. 2007.- №1(73). – 1500 прим.
7. Офіційний сайт Національного банку України. – <http://www.bank.gov.ua>

Summary. This paper explores commercial bank interest rate policy making and its impact on the banking system as a whole. It was found out that competitiveness and stability of the bank highly depends on soundly developed interest rate policy and that the interest rate risk impacts financial results of a bank. The interest rate contributes to more effective use money. Since if one keeps money in current or deposit bank account an additional income can be received.

Keywords: interest policy, interest rate risk, interest rate, credit transactions.

Стаття надійшла до редакції 17.02.2011